

Департамент освіти і науки
Сумської обласної державної адміністрації
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
СУМСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Кафедра педагогіки, спеціальної освіти та менеджменту

СХВАЛЕНО

Вченою радою КЗ СОІППО
Протокол № 11
від «06» листопада 2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Наказ КЗ СОІППО
від «06» листопада 2025 р. № 489-ОД
Ректор КЗ СОІППО Юрій НІКІТІН
«06» листопада 2025 р.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
курсів підвищення кваліфікації
«Організація і проведення групової супервізії
у сфері загальної середньої освіти»

Форма навчання: очна / заочна

*Розробники: Луценко С.М.,
Пінчук Д.М.*

*Термін дії програми:
2025 - 2030 рік*

Обговорено і схвалено
на засіданні кафедри педагогіки, спеціальної освіти
та менеджменту КЗ СОІППО
Протокол № 3а від «30» жовтня 2025 р.

Завідувач кафедри _____ Галина ЄФРЕМОВА

Суми – 2025

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність освітньої програми. Сучасна система загальної середньої освіти потребує ефективних механізмів професійної підтримки педагогів в умовах реформування, підвищеного емоційного навантаження та потреби в безперервному розвитку. Групова супервізія виступає інструментом профілактики професійного вигорання, розвитку рефлексії, командної взаємодії й культури професійної взаємопідтримки.

Освітня програма «Організація і проведення групової супервізії у сфері загальної середньої освіти» спрямована на формування у педагогів і керівників умінь здійснювати супервізійну підтримку, що сприяє підвищенню якості освітнього процесу та створенню безпечного, партнерського середовища в закладі освіти.

Програму розроблено з урахуванням Порядку надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.06.2024 № 855, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06.08.2024 за №1201/42546, наказу МОН від 13.09.2024 № 1311 «Про затвердження Типової програми підготовки (підвищення кваліфікації) надавачів послуг з професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти», наказу МОН від 20.09.2024 № 1349 «Про деякі питання організації надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти», Постанови Кабінету Міністрів України від 27.12.2024 № 1513 «Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти “Нова українська школа у 2025 році”», а також Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом МОН від 29.08.2024 № 1225.

Цільова група: педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники закладів освіти різних рівнів, наукових та науково-дослідницьких установ, інших установ та організацій, які пройшли підготовку тренерів для навчання супервізорів у сфері загальної середньої освіти за програмою підготовки надавачів послуг з професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії).

Обсяг: 30 годин.

Особливості реалізації програми: Зміст підвищення кваліфікації (навчальний матеріал) розбивається на навчальні модулі, що є логічно структурованою частиною освітньої програми, яка охоплює певну тему або блок знань, умінь і навичок. Планом передбачено послідовність вивчення модулів.

Підвищення кваліфікації слухачів відбувається відповідно до плану-графіка, містить два компоненти: аудиторну та самостійну роботу слухача.

Форма підвищення кваліфікації: заочна / очна

Мета підвищення кваліфікації: підвищення професійної компетентності педагогічних працівників, практичних психологів і керівників закладів загальної середньої освіти щодо організації та проведення групової супервізії як інструменту професійної підтримки, розвитку рефлексії, попередження емоційного вигорання та формування культури партнерської взаємодії в педагогічному колективі.

Завдання підвищення кваліфікації:

1. **П**оглибити розуміння місця супервізії у професійному розвитку педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти;
2. **О**працювати підходи до організації та проведення групової супервізії для педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти;
3. **О**панувати особливості реалізації супервізійної сесії при груповій супервізії;
4. **П**оглибити й закріпити практичні навички планування та проведення групової супервізійної бесіди;
5. **У**досконалити навички активного слухання та ведення бесіди в групі;
6. **О**знайомити з особливостями документального оформлення групової супервізії;
7. **О**володіти інструментами для групової супервізії та здобути навички їх практичного використання;
8. **С**прияти особистісному та професійному зростанню слухачів, розкриттю лідерського потенціалу і здатності усвідомлено переосмислювати власну професійну діяльність.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

Удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей відповідно до професійного в межах професійної діяльності або галузі знань.

Формування та розвиток професійних компетентностей педагога до виконання трудових функцій:

А2. Предметно-методичної, через здатності: моделювати зміст освіти відповідно до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти, визначених державними стандартами освіти; формувати і розвивати в здобувачів освіти ключові компетентності і наскрізні вміння, визначені державними стандартами освіти; здійснювати інтегроване навчання здобувачів освіти; добирати і використовувати сучасні й ефективні методики і технології навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти; формувати ціннісні ставлення в здобувачів освіти.

А3. Інформаційно-цифрової, через здатності: орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею в професійній діяльності; ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) ресурси; використовувати цифрові технології в освітньому процесі.

Трудова функція Б. Партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу.

Б.1. Психологічної, через здатності: визначати і враховувати в освітньому процесі вікові й індивідуальні особливості здобувачів освіти, їхній психоемоційний стан; використовувати стратегії роботи зі здобувачами освіти, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності; формувати мотивацію здобувачів освіти й організовувати їхню пізнавальну діяльність; формувати спільноту здобувачів освіти, у якій поважають і враховують права кожного.

Б.2. Емоційно-етичної, через здатності: усвідомлювати особисті відчуття почуття, емоції, потреби та емоційні стани інших учасників освітнього процесу, керувати власними емоційними станами; конструктивно й безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу; усвідомлювати й поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.

Б.3. Компетентність педагогічного партнерства, через здатності: до суб'єкт-суб'єктної взаємодії із здобувачами учнями в освітньому процесі; залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства; працювати в команді із залученими фахівцями для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами.

В.1. Інклюзивної, через здатності: створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища; до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами; забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного здобувача освіти з урахуванням вікових та інших індивідуальних особливостей.

В.2. Здоров'язбережувальної, через здатності: організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу; здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни; формувати в здобувачів освіти культуру здорового й безпечного способу життя; підтримувати особисте фізичне та психоемоційне здоров'я під час професійної діяльності; надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу.

Трудова функція Г. Проведення освітнього процесу.

Г.1. Прогностичної, через здатності прогнозувати результати освітнього процесу; планувати освітній процес.

Г.2. Організаційної, через здатності організовувати процес навчання, виховання і розвитку здобувачів освіти; організовувати різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності здобувачів освіти; організовувати осередки навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти.

Г.3. Оцінювально-аналітичної, через здатності: здійснювати оцінювання результатів навчання здобувачів освіти; аналізувати результати навчання здобувачів освіти; формувати спроможність у здобувачів освіти до самооцінювання і взаємооцінювання результатів навчання.

Трудова функція Д. Безперервний професійний розвиток.

Д.1. Здатність до навчання впродовж життя, через здатності: здійснювати власний професійний розвиток, отримувати підтримку від колег;

надавати підтримку колегам у їхньому професійному розвитку; до інноваційної діяльності.

Очікувані результати підвищення кваліфікації:

- усвідомлення ролі супервізії як інноваційного інструменту професійної підтримки педагогів; значення групової супервізії для розвитку культури довіри, партнерства й взаємопідтримки в колективі; важливості рефлексії, етичних принципів і психологічної безпеки в процесі супервізійної взаємодії;
- оволодіння знаннями щодо видів, етапів і технологій проведення групової супервізії у сфері освіти; методами фасилітації, активного слухання, конструктивного зворотного зв'язку та ненасильницької комунікації;
- оволодіння практичними вміннями організовувати й проводити групові супервізійні зустрічі; способами виявлення професійних труднощів і формування підтримувального середовища в педагогічному колективі;
- готовність впроваджувати супервізійну практику у професійну діяльність; розвивати власну рефлексивну культуру та здатність до самопідтримки; сприяти становленню командної взаємодії й підвищенню якості освітнього процесу через супервізійний підхід.

Оцінювання результатів підвищення кваліфікації: відбувається у формі *поточного та підсумкового контролю*.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості слухача до виконання конкретної роботи. Формами поточного контролю (оцінювання) є тестування, контрольні запитання; практичні завдання, кейси.

Засобом самоконтролю можуть виступати також контрольні тести та інструкції щодо порядку відповідей на завдання тесту, які пропонуються слухачам на паперових чи електронних носіях разом з іншими навчально-методичними засобами.

Підсумковий контроль (по завершенню курсу) – це завершальний етап навчання, який спрямований на визначення рівня досягнення слухачами очікуваних результатів навчання (компетентностей, знань, умінь, навичок). Формою підсумкового контролю є підсумкове тестування.

Документ про підсумки підвищення кваліфікації: сертифікат про підвищення кваліфікації (30 годин).

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
курсів підвищення кваліфікації
«Організація і проведення групової супервізії у сфері загальної середньої освіти»
Форма навчання: очна

№ з/п	Назва та зміст навчальних модулів (дисциплін)	Усього годин	Кількість годин за видами навчальних занять					
			Аудиторні заняття					Самостійна робота слухача
			Загальна кількість годин	Настановні заняття	Лекційні заняття	Практичні заняття	Підсумкові заняття	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Фаховий модуль								
1	Модуль 1. Групова супервізія як інструмент професійної підтримки та професійного розвитку педагогічних працівників	12	10		4	6		2
1.1.	Завдання, переваги та виклики групової супервізії	2	2		2			
1.2.	Особливості супервізійних інструментів при груповій супервізії	4	2			2		2
1.3.	Документальне оформлення групової супервізії	2	2		2			
1.4.	Підготовчий етап: як організувати групу	4	4			4		
2	Модуль 2. Розвиток і вдосконалення супервізійних навичок для групової форми супервізії	14	10		2	8		4
2.1.	Цикл супервізійної сесії при груповій формі проведення супервізії	2	2		2			
2.2.	Планування і проведення групової супервізійної бесіди	8	4			4		4
2.3.	Методи групової супервізії	2	2			2		
2.4.	Компетентності та навички супервізора при груповій супервізії	2	2			2		
	Разом:	26	20		6	14		6
Організаційно-підсумковий модуль								
3	Настановне заняття	2	2	2				
4	Підсумкове заняття	2	2				2	
	Разом:	4	4	2			2	
	Усього:	30	24	2	6	14	2	6

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
курсів підвищення кваліфікації
«Організація і проведення групової супервізії у сфері загальної середньої освіти»
Форма навчання: заочна

№ з/п	Назва та зміст навчальних модулів (дисциплін, тем)	Усього годин / кредитів	Онлайн				Офлайн		Самостійна робота слухача
			Настановні заняття	Лекційні заняття	Практичні заняття (чати)	Підсумкові заняття	Практичні заняття (виконання практичних контрольних робіт)	Індивідуальні консультації	
Фаховий модуль									
1	Модуль 1. Групова супервізія як інструмент професійної підтримки та професійного розвитку педагогічних працівників	12		4	6				2
1.1.	Завдання, переваги та виклики групової супервізії	2		2					
1.2.	Особливості супервізійних інструментів при груповій супервізії	4			2				2
1.3.	Документальне оформлення групової супервізії	2		2					
1.4.	Підготовчий етап: як організувати групу	4			4				
2	Модуль 2. Розвиток і вдосконалення супервізійних навичок для групової форми супервізії	14		2	8				4
2.1.	Цикл супервізійної сесії при груповій формі проведення супервізії	2		2					
2.2.	Планування і проведення групової супервізійної бесіди	8			4				4
2.3.	Методи групової супервізії	2			2				
2.4.	Компетентності та навички супервізора при груповій супервізії	2			2				
	Разом	26		6	14				6
Організаційно-підсумковий модуль									
3	Настановне заняття	2	2						
4	Підсумкове заняття	2				2			
	Разом	6	2			2			
	Усього	30 / 1,0 кр	2	6	14	2			6

ЗМІСТ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ФАХОВИЙ МОДУЛЬ

МОДУЛЬ 1. ГРУПОВА СУПЕРВІЗІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДТРИМКИ ТА ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Тема 1.1. Завдання, переваги та виклики групової супервізії

Створення безпечного простору для професійного обговорення педагогічних ситуацій; розвиток рефлексії та усвідомлення власних професійних дій. Формування навичок підтримувальної та партнерської взаємодії в педагогічному колективі.

Виявлення професійних труднощів і пошук конструктивних шляхів їх подолання; сприяння особистісному зростанню, профілактиці емоційного вигорання та розвитку командної згуртованості.

Можливість навчання через спільний аналіз реальних педагогічних випадків; розвиток навичок комунікації, співпереживання та емоційного інтелекту; формування культури відкритого зворотного зв'язку; підвищення рівня професійної саморефлексії; створення атмосфери довіри, підтримки й колегіальності у педагогічному середовищі.

Потреба у високому рівні довіри між учасниками; труднощі з дотриманням етичних норм і конфіденційності.

Можливий опір змінам або небажання відкрито обговорювати власний досвід; дефіцит підготовлених супервізорів у системі загальної середньої освіти; необхідність інтеграції супервізії у щоденну практику педагогічного колективу.

Тема 1.2. Особливості супервізійних інструментів при груповій супервізії

Сутність і мета застосування супервізійних інструментів у груповій роботі. Класифікація основних супервізійних інструментів, що використовуються в освітній практиці. Принципи ефективного використання супервізійних технік. Критерії вибору інструментів залежно від складу групи, запиту та завдань супервізії.

Роль супервізійних інструментів у розвитку професійної рефлексії, самопізнання та самоусвідомлення педагогів.

Створення безпечного, довірливого простору для групової взаємодії.

Можливі труднощі та ризики у використанні супервізійних інструментів і шляхи їх подолання.

Комбінування різних інструментів для забезпечення ефективності групової супервізії; умови, що забезпечують результативність супервізійного процесу.

Тема 1.3. Діяльність команди психолого-педагогічного супроводу

Нормативно-правові засади здійснення супервізійної діяльності в освіті. Вимоги до оформлення супровідної документації супервізійного процесу; структура та зміст протоколу (журналу) групової супервізії; порядок ведення обліку супервізійних зустрічей у закладі освіти.

Принципи забезпечення конфіденційності та етичних стандартів під час документування.

Особливості збереження, архівування та використання матеріалів супервізії.

Роль супервізора у фіксації результатів та формулюванні рекомендацій.

Зразки оформлення звітних документів і підсумкових аналітичних довідок.

Взаємозв'язок документації супервізії з планами підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

Тема 1.4. Підготовчий етап: як організувати групу

Мета та завдання підготовчого етапу групової супервізії. Критерії добору учасників супервізійної групи.

Визначення запиту, очікувань і мотивації учасників. Формування безпечного, довірливого середовища для взаємодії; узгодження правил, етичних принципів і меж супервізійної роботи; розподіл ролей у групі (супервізор, учасники, спостерігач тощо).

Організаційні аспекти проведення (кількість учасників, тривалість, періодичність, формат).

Планування структури першої зустрічі та способів налагодження групової динаміки.

Роль супервізора у створенні сприятливих умов для ефективного функціонування групи.

МОДУЛЬ 2. РОЗВИТОК І ВДОСКОНАЛЕННЯ СУПЕРВІЗІЙНИХ НАВИЧОК ДЛЯ ГРУПОВОЇ ФОРМИ СУПЕРВІЗІЇ

Тема 2.1. Цикл супервізійної сесії при груповій формі проведення супервізії

Структура та логіка проведення супервізійної сесії у груповому форматі.

Етапи супервізійного циклу: підготовчий, аналітичний, рефлексивний, підсумковий.

Роль і функції супервізора на кожному етапі сесії. Алгоритм роботи з кейсом або запитом учасника.

Методи активізації групи та підтримання динаміки супервізійного процесу. Особливості фасилітації групового обговорення.

Принципи забезпечення психологічної безпеки й конфіденційності під час сесії.

Способи фіксації результатів та узагальнення професійних висновків; умови ефективного завершення сесії та планування подальших кроків розвитку учасників.

Тема 2.2. Планування і проведення групової супервізійної бесіди

Поняття та мета групової супервізійної бесіди.

Відмінності між супервізійною бесідою, консультацією та тренінговою взаємодією.

Структура й етапи супервізійної бесіди (вступ, обговорення випадку, рефлексія, підсумки).

Визначення запиту та формулювання теми обговорення. Підготовка супервізора до проведення бесіди (план, сценарій, добір методів). Техніки активного слухання, емпатійного реагування та підтримки учасників. Прийоми постановки відкритих і уточнювальних запитань. Методи узагальнення й формування висновків групи.

Способи зворотного зв'язку та фіксації результатів бесіди.

Умови, що забезпечують ефективність і безпечність групової супервізійної комунікації.

Тема 2.3. Методи групової супервізії

Сутність, мета та класифікація методів групової супервізії.

Критерії вибору методів залежно від запиту, складу та рівня готовності групи.

Методи аналізу педагогічних випадків (case-study, «інцидент», «відкритий випадок»); рефлексивні методи (рефлексивне коло, метод метафори, ведення щоденника рефлексії); інтерактивні методи (рольове моделювання, фасилітаційні техніки, мозковий штурм); комунікативні методи (активне слухання, ненасильницьке спілкування, метод відкритих запитань); методи самоаналізу та самопідтримки педагогів.

Поєднання різних методів у межах однієї супервізійної сесії.

Оцінювання ефективності використаних методів і рефлексія результатів групової роботи.

Тема 2.4. Компетентності та навички супервізора при груповій супервізії

Професійна роль і функції супервізора у груповій супервізії.

Ключові компетентності супервізора: комунікативна, емоційно-рефлексивна, фасилітаційна, аналітична, етична. Психологічна готовність супервізора до ведення групових процесів.

Навички створення безпечного, довірливого простору для взаємодії; уміння фасилітувати обговорення, підтримувати баланс між аналізом, підтримкою і навчанням; застосування методів активного слухання, емпатії та конструктивного зворотного зв'язку; здатність керувати груповою динамікою та попереджати конфлікти.

Етичні стандарти та принципи професійної поведінки супервізора.
 Рефлексія власної діяльності та постійне професійне самовдосконалення супервізора.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 16.01.2020 р. № 463-IX: станом на 16 березня 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> (дата звернення: 07.05.2025).
2. Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників: Постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800: станом на 31 грудня 2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#n1> 8 (дата звернення: 07.05.2025).
3. Про деякі питання організації надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 20.09.2024 № 1349. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-deiaki-pytannia-orhanizatsii-nadannia-profesiinoipidtrvmkv-ta-dopomohy-pedahohichnym-pratsivnykam-zdiisnennia-supervizii-usferi-zahalnoi-serednoi-osvity> (дата звернення: 07.05.2025).
4. Порядок надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії): Наказ Міністерства освіти і науки України від 14.06.2024 № 855 (zareestrovano v Ministerstvi yustitsii Ukraini 06 serpnia 2024 r. za №1201/42546). URL: <https://ips.ligazakon.net/document/RE425467anM> (дата звернення: 08.05.2025).
5. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти»: Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 № 1225. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standaitu-vchvtel-zakladuzahalnoi-serednoi-osvity> (дата звернення: 08.05.2025).
6. Типова програма підготовки (підвищення кваліфікації) надавачів послуг з професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти: Наказ Міністерства освіти та науки України від 13.09.2024 № 1311. URL: <https://mon.gov.ua/staticobiects/mon/uploads/public/66f/2b5/66b/66f2b566b8e0d044820888.pdf> (дата звернення: 08.05.2025).
7. Методичні рекомендації щодо надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти: Лист Міністерства освіти і науки України від 14.10.2024 № 1/18776-24. URL: <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2024/10/metodychni-rekomendaczivishhodo-zdijsnennya-superviziyi-mon.pdf> (дата звернення: 08.05.2025).
8. Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої

освіти «Нова українська школа» у 2025 році: Постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2024 № 1513. URL: <https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/l513-2024-%D0%BF#Text> (дата звернення 08.05.2025).

Основна література

1. Венгловська О., Гладкова Г., Новик І. Методичні рекомендації щодо надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії). Київ: УІРО, 2024. URL: <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2024/10/metodychni-rekomendaciyishhodo-zdiisnennya-superviziyi-mon.pdf>

2. Підготовка супервізорів для закладів загальної середньої освіти: комплект навчально-методичного забезпечення / Новик І., Борисенко Ю., Венгловська О., Гладкова Г., Стягунова О. Київ: УІРО, 2024. URL: <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2024/10/superviziya.-komplekt.pdf>

3. Новик І., Венгловська О. Кейс для педагога-наставника. Київ: УІРО, 2023. 30 с. URL: <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2023/09/keis-dlya-nastavnyka.pdf>

4. Підготовка тренерів для навчання супервізорів у сфері загальної середньої освіти (за програмою підготовки надавачів послуг з професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії): керівництво для тренерів / укладачі І. Горбенко, С.Королук, О.Федоренко. Київ, 2024. URL: <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2024/10/pidgotovka-treneriv-v2-fmal.pdf>

5. Супервізія як стратегія покращення якості викладання. Порадник для супервізорів (наставників). 2018. URL: https://cprpploz.at.ua/poradnik_dlja_supervizoriv.pdf

6. Учительський апгрейд: самооцінювання професійної діяльності: збірник діагностичних матеріалів / Ю. Борисенко, О. Венгловська, Г. Гладкова, І. Новик, О. Стягунова, О.Федоренко; за заг.ред. І.Говик. Київ: УІРО, 2024. URL: <https://uied.org.ua/uchytelskyi-apgreid-samooczinyuvannva-profesiinovidyalnosti/>

Додаткова література

1. Навички ефективної комунікації. URL: <http://lt.multycourse.com.ua/ua/page/22/81>.

2. Рівний рівному: посібник для менторів / О. Іванік та ін. Київ, 2015. URL: <https://insha-osvita.org/aiticle/posibnyk-dlia-mentoriv-rivnyi-rivnomu/>

3. Урдзе Т. Посібник для фахівців з освіти дорослих: науково-популярне видання. Київ: Золоті ворота. 84 с. URL: https://www.dvv-international.org.ua/fileadmin/liles/eastemneighbors/Ukraine_pics/Publications/Adult_Education_for_professionals.pdf.

4. Групові ефекти // Вікіпедія: вільна енциклопедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Групові_ефекти (дата звернення: 08.05.2025)